

Μνήμων

Τόμ. 42 (2025)

Μνήμων

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΕΛΕΤΗΣ ΝΕΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ

ΜΝΗΜΩΝ

ΜΕΛΕΤΕΣ

ΚΩΣΤΑΣ ΓΑΓΑΝΑΚΗΣ, Πολεμώντας τη λήθη: Εθνικό αφήγημα και προεσταντική ιστοριογραφία στη Γαλλία των Βουρβόνων ● ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΛΙΟΥΡΑΗΣ, Δυσχέρειες στην εδραίωση του φορολογικού μηχανισμού στην επαναστατημένη Πελοπόννησο μέσα από το παράδειγμα της επαρχίας Πύργου ● ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΟΚΚΙΝΑΣ, Η «τρακτούργια» του καπετάν Κώστα. Ιστορία μιάς φήμης ● ΣΠΥΡΙΔΟΥΑ ΠΥΡΡΙΑΗ, Μουσειολογική επισκόπηση του περιοδικού *Προμηθεύς* (1890-1892): Το Φωτιστογραφικό Μουσείο του Πανεπιστημίου Αθηνών και μουσεία Φυσικών Επιστημών του εξωτερικού στο τέλος του 19ου αιώνα ● ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΔΕΔΕ, «Το μάνιλερ και την λόγην αντικαθιστά το ψηφροδέλιον και η πέννα». Η ψήφος του στρατού στις εκλογές του 1920 ● ΚΩΣΤΗΣ ΓΚΟΤΣΙΝΑΣ, «Η μάστιγα των ναρκωτικών»: Καταναλωτικές τάσεις και κοινωνικοί φόβοι στην Ελλάδα της Μεταπολίτευσης ● ΝΙΚΟΣ Ε. ΑΛΕΒΥΖΑΚΗΣ, Η μελέτη της θαλάσσιας βιοποικιλότητας και του θαλάσσιου περιβάλλοντος στη διαδρομή της επιστημονικής σκέψης.

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΚΑΡΑΜΑΝΩΛΑΚΗΣ, Νεοελληνική ιστορία και εκδόσεις στον Μεσοπόλεμο ● ΧΡΗΣΤΟΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΑΚ, Το πρόσφατο παρελθόν στην ιστοριογραφία και την εκδοτική παραγωγή του ελληνικού Μεσοπολέμου ● ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΖΙΩΓΑΣ, Εκδοτική παραγωγή, ιστορικά βιβλία και Αριστοτέλη στη μεσοπολεμική Ελλάδα ● ΝΙΚΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ, Προς μια επισκόπηση της εκδοτικής παραγωγής του Μεσοπολέμου για την ιστορία του Νέου Ελληνισμού.

ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΛΟΥΚΟΣ, Οι σπουδές για την Ελληνική Επανάσταση και η ανανέωση της διδασκαλίας της στην εκπαίδευση ● ΝΙΚΟΣ ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ, Δεκεμβριανά: Η απαγόρευση του συλλαλητηρίου στο Σύνταγμα.

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΕΙΣ

Βασιλική Χ. Τζώγα, Χριστίνα Αργεντώνη, Γιώργος Β. Νικολάου, Δημήτρης Δημητρώπουλος, Καλλιόπη Γερονιμάκη, Σίμος Μποζίκης, Χριστίνα Κουσιούρη, Χρήστος Χατζημωσήφ, Θάνος Αγγελόπουλος

42

ΑΘΗΝΑ 2025

Εταιρεία Μελέτης Νέου Ελληνισμού 2025

EMNE Μνήμων

doi: [10.12681/mnimon.45010](https://doi.org/10.12681/mnimon.45010)

Copyright © 2026

Άδεια χρήσης [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

Βιβλιογραφική αναφορά:

EMNE Μνήμων. (2025). Εταιρεία Μελέτης Νέου Ελληνισμού 2025. *Μνήμων*, 42, 347–351.
<https://doi.org/10.12681/mnimon.45010>

ΧΡΟΝΙΚΟ
ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΜΕΛΕΤΗΣ ΝΕΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ 2025

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
2025-2026

Πρόεδρος: Αναστασία Καλαντζή,
Αντιπρόεδρος: Χρήστος Τριανταφύλλου, Γραμματέας: Νίκος
Θεοδωρόπουλος, Ταμίας: Δημοσθένης Γαβαλάς,
Μέλος: Άννα Αθανασούλη

ΕΞΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
2025-2026

Γιάννης Παπακονδύλης, Σοφία Πίλουρη, Βαγγέλης Ζιώγας

Α'. Συναντήσεις-συζητήσεις

Στα γραφεία της ΕΜΝΕ (Ζωσίμου 11) έγιναν από τον Ιανουάριο έως τον Δεκέμβριο του 2025 (Τετάρτες) οι ακόλουθες συναντήσεις:

- 8.1.2025 Νίκος Νικολαΐδης, *Η παρουσία Γάλλων εμπόρων στην Αθήνα της ύστερης οθωμανικής περιόδου*
Συζητητές: Νάσια Γιακωβάκη, Βαγγέλης Κοπανάκης
- 22.1.2025 Σωκράτης Πετμεζάς, *Σκέψεις για την «αγροτική μετάβαση» στην Ελλάδα και τα οθωμανικά και μεταοθωμανικά Βαλκάνια*
Συζητητές: Σάκης Δημητριάδης, Ανδρέας Λυμπεράτος
- 26.2.2025 Lidia Cotovanu, *Ρωμιοί και Βλάχοι πελάτες της Τζέκκας της Βενετίας (17ος-18ος αιώνας)*
Συζητητές: Όλγα Κατσιαρδή-Hering, Σωτήρης Κουτμάνης
- 12.3.2025 Μπάμπης Λέγγας, *Βιβλιοδέτες και βιβλιοδετεία στην Αθήνα από το 1830 έως το 1940*
Συζητητές: Χρήστος Λούκος, Τριαντάφυλλος Σκλαβενίτης

- 26.3.2025 Αλεξία Τουτουτζή, *Η συμμετοχή της Αγγελικής Χατζημιχάλη στις πρώτες και δεύτερες Δελφικές Γιορτές (1927, 1930): η Έκθεση Ελληνικής Λαϊκής Χειροτεχνίας*
Συζητητής: Γιώργος Γάσιος
- 30.4.2025 Σπύρος Βλαχόπουλος, *Οι πειθαρχικές διώξεις στα ΑΕΙ μετά την αποκατάσταση της Δημοκρατίας*
Συζητητές: Γιάννης Δρόσος, Βαγγέλης Καραμανωλάκης
- 14.5.2025 Μαριάννα Μιχάλα, *Οι δίκες της Χούντας και το αίτημα για μεταπολιτευτική δημοκρατία (1975)*
Συζητητές: Πολυμέρης Βόγλης, Ελένη Κούκη
- 11.6.2025 Γιάννης Στάμος, *Μουσική (και) προπαγάνδα στον κατοχικό Ραδιοφωνικό Σταθμό Αθηνών (1941-1944)*
Συζητητές: Κωστής Ζουλιάτης, Μενέλαος Χαραλαμπίδης
- 15.10.2025 Όλγα Γκράτζιου, *Τι ζητάει να μάθει ο ιστορικός από τον αρχαιολόγο; Τι μαθαίνει ο αρχαιολόγος από το «ιστορικό πλαίσιο»; Σχόλια για τη συνομιλία Ιστορίας και Αρχαιολογίας*
Συζητητές: Τόνια Κιουσοπούλου, Νίκος Τσιβίκης
- 29.10.2025 Χρήστος Χατζηιωσήφ, *Ήττα και Ιστορική ανάλυση: η ελληνική ιστοριογραφία μετά το 1922*
Συζητητές: Κωστής Καρπόζηλος, Ανδρέας Λυμπεράτος
- 5.11.2025 Ηλίας Γ. Σκουλίδας, *Οι ακτιβιστές του «βορειοπειρωτικού αγώνα»: οι φωνές τους μέσα από μητρώα, αιτήσεις και απομνημονεύματα*
Συζητητές: Λάμπρος Μπαλτσιώτης, Νίκος Σιγάλας
- 19.11.2025 Μυρτώ Λάμπρου, *Η διένεξη αυτοχθόνων-ετεροχθόνων του 1844: ένα αποκαλυπτικό στιγμιότυπο της κοινοβουλευτικής ιστορίας*
Συζητήτριες: Λίνα Λούβη, Ελισσάβητ Τσακανίκα
- 3.12.2025 Χρήστος Στέρπης, *Η αμερικανική βοήθεια και το σχέδιο Μάρσαλ στην Ελλάδα: κοινωνικές πτυχές της αμερικανικής βοήθειας, 1947-1952*
Συζητήτριες: Τζένη Λιαλιούτη, Μαρία Σπηλιωτοπούλου
- 17.12.2025 Μιχάλης Ρέττος, *Τοπικισμός και εθνική συνείδηση στην Ελληνική Επανάσταση: η περίπτωση της Πελοποννησιακής Γερουσίας*
Συζητητές: Δημήτρης Δημητρόπουλος, Νίκος Θεοτοκάς

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΩΝ-ΣΥΖΗΤΗΣΕΩΝ

2025-2026

Χρήστος Τριανταφύλλου – Αγγελική Χατζησταύρου (συντονισμός), Δημήτρης Γαρρής, Βαγγέλης Ζιώγας, Νίκος Θεοδωρόπουλος, Ναζίρ-Πάυλος Ναζάρ, Γιώργος Νούσης, Γιάννης Παπακονδύλης, Σοφία Πίλουρη, Βαγγέλης Σαράφης, Λεωνίδα Χαραμόπουλος.

Β'. Εκδόσεις

Εκδόθηκε ο 41ος τόμος του περιοδικού *Μνήμων* (2024) και ο τόμος των *Πρακτικών* του δεύτερου συνεδρίου της EMNE για την Επανάσταση του 1821, με τίτλο *Η Ελληνική Επανάσταση: νέες προσεγγίσεις. Πρακτικά Συνεδρίου (Αθήνα, 15-16 Ιουνίου 2022)*, σε επιμέλεια Δημήτρη Δημητρόπουλου, Χρήστου Λούκου και Βαγγέλη Σαράφη. Προετοιμάζεται επίσης η έκδοση του 2ου τόμου της εκδοτικής σειράς της EMNE με τίτλο «Μικρές Μελέτες», ο οποίος έχει ως θέμα την περίοδο της Μεταπολίτευσης κατά το χρονικό διάστημα 1974-1981. Την οργάνωση της έκδοσης ανέλαβαν οι Αναστασία Καλαντζή, Γιάννης Παπακονδύλης και Χρήστος Τριανταφύλλου.

Γ'. Ιστοριογραφικά εργαστήρια

Κατά το περασμένο έτος συνεχίστηκε η λειτουργία του ιστοριογραφικού εργαστηρίου «Γυναίκες και Πολιτική» στα γραφεία της EMNE, υπό τον συντονισμό των Κατερίνας Δέδε και Μαργαρίτας Λιάγκα.

Δ'. Σεμινάρια εξ αποστάσεως

Κατά την περίοδο Μαΐου-Ιουνίου 2025 η EMNE εγκαινίασε μία ακόμη πρωτοβουλία δημόσιας πρόσβασης στην επιστημονική παραγωγή, οργανώνοντας σεμινάρια εξ αποστάσεως εστιασμένα σε επιλεγμένα θέματα της νεότερης και σύγχρονης ιστορίας, αναδεικνύοντας παλαιότερες και νέες προσεγγίσεις της επιστημονικής έρευνας και συζητώντας, παράλληλα, με το κοινό. Κάθε σεμινάριο οργανώθηκε γύρω από μια συγκεκριμένη προβληματική, με αφετηρία την οποία αναγνωρισμένοι και αναγνωρισμένες ιστορικοί παρουσίασαν τη διαδρομή από τη σύλληψη ενός ορισμένου ερευ-

νητικού ερωτήματος έως τη διατύπωση υποθέσεων εργασίας, τεκμηριώνοντας τους ισχυρισμούς τους σε διαρκή επικοινωνία με την τρέχουσα ιστοριογραφική παραγωγή και προβάλλοντας την αναθεώρηση ή επανεπίσκεψη παλαιότερων προσεγγίσεων ως θεμελιώδες τμήμα της επιστημονικής διαδικασίας. Τα σεμινάρια απευθύνονταν σε φοιτητές/-τριες, ερευνητές/-τριες και εκπαιδευτικούς, καθώς και σε κάθε ενδιαφερόμενο/-η για τη σύγχρονη ιστορική έρευνα. Πραγματοποιήθηκαν μέσω της πλατφόρμας Zoom και είχαν διάρκεια 2 ωρών. Το εγχείρημα συγκέντρωσε κοινό 55 ενδιαφερόμενων και ορίστηκε η επανάληψή του σε ετήσια βάση. Ακολουθεί το αναλυτικό πρόγραμμα των σεμιναρίων:

- 15.5.2025 Αντώνης Λιάκος, *Η ιστορία σε κρίση: τι σημαίνει να ξαναγράφεις το παρελθόν;*
- 22.5.2025 Χρήστος Λούκος, *Σκέψεις για την ιστορική μελέτη των νεοελληνικών πόλεων, με κύριο παράδειγμα την Ερμούπολη της Σύρου (19ος-20ός αι.)*
- 29.5.2025 Βαγγέλης Καραμανωλάκης, *Γιάνης Κορδάτος: βιογραφώντας μια εξόριστη ιστορία*
- 5.6.2025 Ελευθερία Ζέη, *Τοπική ιστορία, τοπικές ιστορίες: διαδρομές και προοπτικές*
- 12.6.2025 Λίνα Λούβη, *Τύπος και πολιτική στον μακρό 19ο αιώνα*
- 19.6.2025 Λίνα Βεντούρα, *Μετανάστευση: ζητήματα όρων, κατηγοριοποιήσεων και πηγών*

Ε'. Εκδηλώσεις-παρουσιάσεις

Η ΕΜΝΕ διοργάνωσε την παρουσίαση του τόμου των *Πρακτικών* του δεύτερου συνεδρίου της ΕΜΝΕ για την Επανάσταση του 1821, με τίτλο *Η Ελληνική Επανάσταση: νέες προσεγγίσεις. Πρακτικά Συνεδρίου (Αθήνα, 15-16 Ιουνίου 2022)*, σε επιμέλεια Δημήτρη Δημητρόπουλου, Χρήστου Λούκου και Βαγγέλη Σαράφη, στις 13 Νοεμβρίου 2025. Η παρουσίαση έγινε στα γραφεία της Εταιρείας με ομιλητές τον Κωνσταντίνο Ηροδότου, την Όλγα Κατσιαρδή-Hering και τη Σοφία Λαΐτου, και συντονίστρια τη Σοφία Πίλουρη.

Τέλος, με αφορμή την επικείμενη επέτειο ενός χρόνου από την αποδημία του Αλέξη Πολίτη, σχεδιάστηκε η διοργάνωση επιστημονικής συ-

νάντησης στην Αθήνα (24-25 Απριλίου 2026) με αφετηρία το έργο του και τίτλο «Ο Αλέξης Πολίτης νεοελληνιστής». Η οργανωτική επιτροπή αποτελείται από τους Νίκο Θεοδωρόπουλο, Αναστασία Καλαντζή, Βαγγέλη Καραμανωλάκη, Χρήστο Λούκο, Μαριλίζα Μητσού, Γιάννη Παπαθεοδώρου, Βαγγέλη Σαράφη και Μαρία Χριστίνα Χατζηιωάννου.

ΣΤ'. Μέσα κοινωνικής δικτύωσης της EMNE

Κάθε ενδιαφερόμενος χρήστης μπορεί να επισκεφθεί τις σελίδες του Μνήμονα στο Facebook (<https://www.facebook.com/EMNE.Mnimon>) και στο Instagram (https://www.instagram.com/emne_mnemon/). Οι σελίδες ενημερώνονται τακτικά και έγκαιρα με όλα τα νέα της EMNE από τη διαχειρίστριά της (Μαργαρίτα Λιάγκα).

